

Миронець О. М., старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Бородін І. Л., д.ю.н., професор

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

У сучасних складних умовах розвитку України існує нагальна необхідність у посиленому соціальному управлінні, одним із видів якого є управління суспільними процесами державою. Зважаючи на те, що державне управління здійснюється за допомогою норм адміністративного права, необхідно здійснити дослідження функцій цієї галузі права.

Аналізуючи поняття «функція», варто звернути увагу на те, що переклад латинського слова *function* означає виконання, здійснення, функція, обов'язок. Академічний тлумачний словник української мови під вказаним поняттям розуміє: 1) явище, яке залежить від іншого явища, є формою його виявлення і змінюється відповідно до його змін; 2) робота когось, чогось, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось; 3) призначення, роль чого-небудь [1, с. 653].

Безумовно, визначення поняття «функція адміністративного права» базується на загальному розумінні цього терміна, проте має свою специфіку. На сьогодні існує два основних підходи до визначення поняття «функція адміністративного права». Представники першого підходу: Попов Л. Л., Мигачев Ю. І., Тихомиров С. В. вказують, що функції визначаються призначенням адміністративного права як регулятора суспільних відносин у сфері реалізації виконавчої влади (державного управління) [2, с. 40]. Прихильники другого підходу, наприклад: Козлов Ю. М., Старилов Ю. М., вважають, що досліджуване поняття розкривається через основні напрямки правового галузевого впливу на суспільні відносини [3, с. 390] або ж адміністративно-правового регулювання управлінських суспільних відносин [4, с. 68].

Проте є й інша точка зору, відповідно до якої функції адміністративного права як галузі права – це відповідність правового стану, який склався у суспільстві в результаті адміністративно-правового регулювання, цілям та засобам адміністративно-правового регулювання [5, с. 40].

Проаналізувавши вказані підходи до визначення досліджуваного вище поняття, ми вважаємо, що безперечно вони заслуговують на увагу. Проте, на нашу думку, варто об'єднати дефініції вказаних вище двох перших підходів та визначити поняття «функція адміністративного права» як його

соціальне призначення, а також напрями правового впливу цієї галузі права на суспільні відносини. У цьому випадку, ми вважаємо, що досліджуване поняття є найбільш повно розкритим та відображає основну роль та цінність адміністративного права у регулюванні та охороні суспільних відносин.

Здійснення дослідження теоретичних понять не обмежується їх визначенням, проте потребує також звернути увагу на здійснення їх класифікації. Класифікацією є система розподілу предметів, явищ або понять на класи, групи тощо за спільними ознаками, властивостями. Класифікацією називається система розміщення предметів за класами на підставі схожості цих предметів у середині класу і їх відмінності від предметів інших класів [1, с. 175].

Єдиного підходу до класифікації функцій адміністративного права на сьогодні немає. Найбільш поширеною є наукова точка зору про поділ функцій цієї галузі права на регулятивну та охоронну [5, с. 40; 7, с. 391]. На думку Тихомирова Ю. О., вказаний перелік варто доповнити організаційною, захисною і функцією самореалізації прав [6, с. 77-78]. Згідно з точкою зору Козлова Ю. М., адміністративне право виконує регулятивну функцію, яка проявляється у формі: правовиконавчої, правотворчої (правоустановчої) та правоохоронної [7, с. 10-11]. До вказаного переліку Колпаков В. К., Кузьменко О. В. також пропонують додати організаційну [8, с. 41]. На думку Білої Л. Р. та Ківалова С. В., при визначенні адміністративного права необхідно враховувати єдність трьох головних функцій, а саме: а) управлінської (тобто регулювання управлінської діяльності); б) правореалізаційної (реалізація прав і свобод громадян); в) правозахисної (захист порушених прав і свобод громадян) [9, с. 11-12].

Не можна обійти мовчанням точку зору Авер'янова В. Б., який вказує, що головними характеристиками у розумінні адміністративного права мають стати не «управлінська», а тим більше «каральна» його функції, а такі нові функції, як правозабезпечувальна (яка пов'язана із забезпеченням реалізації прав і свобод людини) і правозахисна (яка пов'язана із захистом порушених прав). Саме дві останні функції найповніше відтворюють справжнє суспільне призначення адміністративного права [10, с. 7].

Література

1. Словник української мови: у 11 т. [Електронний ресурс] / Білодід І. К. [та ін.]. – К.: Наукова думка. – Т. 4: 1973. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>. – Т. 10: 1979. – <http://sum.in.ua/>. – Назва з екрану.
2. Административное право России: учеб. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2009. – 752 с.

3. Старилов Ю. Н. Курс общего административного права: в 3 т. Т.1. / Ю. Н. Старилов. – М.: НОРМА-ИНФРА – М, 2002. – 728 с.
4. Козлов Ю. М. Административное право: учебник / Ю. М. Козлов. – М.: Юристъ, 2005. – 554 с.
5. Миколенко О. М. Функції адміністративного права / О. М. Миколенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2012. – № 4. – С. 39-42.
6. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М.: Юринформцентр, 1998. – 798 с.
7. Козлов Ю. М. Административное право: учебник / Ю. М. Козлов. – М.: Юристъ, 1999. – 320 с.
8. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
9. Ківалов С. В. Адміністративне право України: навчально-методичний посібник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. – 2-е вид., перероб. і доп. – Одеса: Юридична література, 2002. – 312 с.
10. Адміністративне право України: підруч.: в 2 т. / ред. В. Б. Авер'янов. – К.: Юридична думка, 2004. – Т. 1: Загальна частина. – 584 с.

УДК: 347.463(043.2)

Слободська І. А., старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Бородин І. Л., д.ю.н., професор

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ

Сучасні умови розвитку нашої держави, які зумовлені серйозними змінами в політичному та соціально-економічному житті України, потребують особливої уваги щодо реформування законодавства у сфері адміністративної відповідальності юридичних осіб. Діяльність юридичних осіб у галузі цивільної авіації щодо перевезення пасажирів, багажу та вантажу продовжує відігравати важливу роль в економіці України. Регулювання такої діяльності відбувається як нормами національного, так і міжнародного права. Говорячи про законодавство міжнародного рівня, варто згадати: Конвенцію для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12.10.1929 р. [1], Конвенцію про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999 р. [2] та ін. На рівні національних нормативно-правових актів вказане коло питань регулюється: Повітряним кодексом України від 19.05.2011 р. № 3393-VI [3], Наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу»